

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU
BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM
SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA
ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI
ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL
ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

24 Mayıs 2012 Perşembe

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU
OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE
AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN
ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

24 Mayıs 2012 Perşembe

----0----

K O N U

İnternet Kullanımı hakkında

Sayfa
1:26

İÇİNDEKİLER

<u>İİ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:26
Yasin BECENİ (Türkiye Bilişim Vakfı Hukuk Danışmanı)	1:7, 8, 9, 10, 11, 21:22
İdris ŞAHİN	Çankırı 7:8, 9, 19:20, 22, 23:24, 25, 26
Mehmet ERDOĞAN	Gaziantep 8:10
Aytuğ ATICI	Mersin 10, 22, 22:23, 25:26
Yıldırım M. RAMAZANOĞLU	Kahramanmaraş 10:11, 17, 18:19, 22, 24, 24:25, 26
Yrd. Doç. Dr. Leyla KESER BERBER (Bilgi Üniversitesi Bilişim Teknolojisi ve Hukuk Enstitüsü Direktörü)	12:18, 19, 20:21, 22, 24, 26
Adalet Bakanlığı Temsilcisi	26

Açılma Saati: 12.10

Kapanma Saati: 13.39

24 Mayıs 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.10

BAŞKAN: Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Yıldırım M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş)

SÖZCÜ: İlhan YERLİKAYA (Konya)

KÂTİP: Erdal AKSÜNGER (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli konuklarımız, değerli uzmanlarımız, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu haftanın son toplantısında iki önemli kurumumuzu dinleyeceğiz. Kurumlarımızdan birisi Türkiye Bilişim Vakfı. Gerçekten bilişim sektörü ve İnternet üzerine çok önemli araştırmaları olan, gözlemleri olan bir kuruluş. Bu kuruluşumuzun temsilcilerimizden “Bilgi Toplumu Olma Yolunda Türk İnternet Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri” konulu bir sunum dinleyeceğiz, daha sonra da konuyu tartışmaya açacağız.

Sanıyorum Yasin Beceni Bey sunumu yapacak, Türkiye Bilişim Vakfı Hukuk Danışmanı, aynı zamanda Ankara Temsilcisi Sayın Aydın Kolat da toplantımıza iştirak ediyor.

Buyurun Sayın Beceni.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, saygıdeğer katılımcılar; hepinizi şahsım ve vakfım adına saygıyla selamlıyorum. Bizler için burada bulunmak ve sizlerle görüşlerimizi paylaşıyor olmak çok büyük bir onur. Bizlere bu fırsatı verdiğiniz için de Sayın Başkanım, sizin nezdinizde Sayın Komisyonunuza teşekkürlerimizi arz etmek isteriz.

Bugün efendim, Türkiye Bilişim Vakfı, 14 Nisan 1995 tarihinde kurulan, o tarihten bu zamana kadar Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümüyle ilgili atmış olduğu her adımda görüşlerini açıklayan ve bunları bilimsel temelli olarak ilgili politika ve karar vericilere arz etmeyi bir misyon edinmiş olan bir vakıf. Türkiye Bilişim Vakfı, Türkiye'deki bilişim sektörünün lider şirketleri ve Türkiye'deki aynı zamanda bilişimi çok yoğun olarak kullanan büyük topluluk, holding şirketlerinin üyesi olduğu çok geniş kapsamlı bir organizasyon. Tabii ki bunu Bilişim Vakfının temel ülküsü Türkiye'yi bilgi toplumuna taşımak ve bu yönde geliştirilecek politikalara bilimsel temelli olarak katkı sunmak, tabii bunu da yaparken bilişim sektörünü ve bilgi toplumu olmanın en önemli dinamiği olan bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün de ne şekilde geliştirileceğine yönelik karar vericilere sorunları ve çözüm önerilerini arz etmek.

Vakfımızın yaptığı birçok çalışmanın dışında aslen Sayın Komisyonunuzun gündemine giren ve özellikle arama toplantısında da çokça karşılaşacağınız birtakım konularla ilgili Vakfımızın üretmiş olduğu birtakım çalışmalarla ilgili sizlere bilgi arz etmek istiyorum.

İlk çalışmamız, malumualiniz hepimizin gündeminde olan, çoğu zaman Avrupa Birliği ilerleme raporlarında da hakkımızda tenkitlerde bulunan, bazen uluslararası toplantılara gittiğiniz zaman “Sizin memleketinizde İnternet siteleri yargı kararlarıyla kapatılıyor.” gibi tenkitlerle karşılaştığımız bir durum vardı.

Dolayısıyla bizler bu duruma yol açan, acaba sorun temel olarak mevzuatta mı, yoksa yargı kararlarında birtakım ilke ve esaslar gözetildiği zaman bunu aşabilecek birtakım durumlar olabilir mi gibi bir çalışma ve bununla ilgili bir araştırma raporu yayınlamakla ilgili yola çıktık. Çünkü bu konuyla ilgili çok fazla şey söylendi, çok fazla bilgi kirliliği yaratıldı ancak akademik anlamda çok fazla söylenen bir şey olmadı bu konuyla ilgili. Biz de bu konuyu tartışabilmek anlamında konunun uzmanı olan çok kıymetli hocalarımıza bir çalıştay nezdinde TÜSİAD’la beraber bir toplantıda onlara bir rapor hazırlattık. Bu rapor aslen bir yargıcın, bir savcının, kendisine erişimi engelleme talebiyle gelen bir konuda ne karar verecekse kendi kendine sorduğu soruları doktrine sorarak bunların bilimsel anlamdaki çözümünü yaratmaktı ve konuyu hem Anayasa hukuku düzleminde hem idare hukuku düzleminde hem özel hukuk düzleminde inceleyen çok kapsamlı önemli bir rapor yayınlandı. Bu rapor da hem Türkiye Bilişim Vakfının web sitesinden hem de aynı zamanda TÜSİAD’ın web sitesinden kamuoyuna duyuruldu. Aynı zamanda bu rapor esas hitap ettiği kitle olan yargı mensuplarına gönderilebilmesi için de Adalet Bakanlığına da elektronik ortamda arz edildi.

Bu raporun içerisindeki temel olarak çıktılara baktığımız zaman da bu raporda temel olarak bizim tespitlerimiz şu anda yeni anayasayla ilgili de çok kıymetli çalışmalar yürüten bu Meclisimiz düşünce ve haberleri yayma araçlarından biri olan İnternet’e erişimin engellenmesinin bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılması olduğu noktasında bir tespit yapıldı bu raporda anayasa hukuku bakımından. Bunun sonuçları çok önemli çünkü eğer erişimin engellenmesinin bir temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması olduğunu düşünüyorsak bunun neticesi olarak -Anayasa’mızın 13’üncü maddesindeki- Anayasa’daki temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasıyla ilgili ilke ve esaslara, “ancak kanunla düzenlenir.” esasına uyması gerektiği noktasından alarak daha sonra ilgili mevzuatlarımızda ve yargı kararlarındaki “ölçülülük” ilkesine atıfta bulunan ve bununla ilgili Yargıtayımızın, Anayasa Mahkememizin kararlarını da ilgili somut olaylara uygulayarak önemli bir akademik çalışma ortaya koyduk. Bu çalışmanın neticesinde tabii ki mevzuatlarımızda belli iyileştirmeler yapılabilir ancak aslen bu konuda karar vericilerin bilinçlendirilmesi ve bu konuyla ilgili bu akademik kaynak hakkında bilgi sahibi olmasının birçok noktada sorunu çözebileceği sonucuna vardık.

Yine, sizlerin gündeminde olan İnternet’in filtrelenmesi ve güvenli İnternet hizmetiyle ilgili biliyorsunuz kamuoyunda çok önemli tartışmalar oldu. Bununla ilgili yürüyüşler yapıldı malumunuz, kamuoyunda çok ciddi tepki çeken bir yaklaşımdı filtreleme, İnternet düzenlemesi ve güvenli İnternet hizmeti. Yine dediğim gibi bilgi kirliliğinin yaratıldığını düşündüğümüz birçok tartışmalar oldu kamuoyunda ancak karar vericilerin kafasını daha iyi aydınlatabilmek bakımından da biz yine yaklaşık yüz sayfaya yakın çok detaylı bir bilimsel analiz raporu hazırladık bu konuyla ilgili. Özellikle “Çocukların ve gençlerin İnternet ortamında zararlı içeriklerden, hukuka aykırı içeriklerden korunmasıyla ilgili neler yapılabilir; devlet bu konuda ne tür önlemler almalı; bu konuyla ilgili karar vericilerin yasal düzenleme veya düzenlemeden ziyade toplumu bilinçlendirme bakımından hangi faaliyetler içerisine girmişler; bunlar ülkemiz dinamikleri içerisinde nasıl örnek alınabilir?” noktasında çok detaylı bir rapor hazırlandı, yaklaşık on bin sayfadan fazla bir literatür tarandı ve bu konuyla ilgili kamuoyunda yapılan birçok tartışmalar, yapılan eleştiriler veya bu konuyla ilgili ileri sürülen savların hangisinin aslen gerçek temeli olduğu, bilimsel temeli olduğu da bu rapor içerisinde detaylandırıldı. Bu rapor da ilgili karar vericilere arz edilmek üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna,

bu konuyla ilgili sorumlu olan kuruma Vakfımız olarak iletildi. Bu kurum da ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla raporu ve rapordaki çıktıları paylaştı.

Yine, saygıdeğer Meclisimizin şu anda yürütmüş olduğu çok önemli bir çalışma olan yeni anayasamızın yapım sürecinde acaba bilgiye erişim temel hak olarak tanımlanmalı mı? Bu konuyla ilgili dünyadaki durum nedir? Bu konuda sizler kanun koyucularımız olarak hangi örnekleri referans alabilirsiniz? Bununla ilgili bir bilimsel çalışma yapma, bizim Vakfımızın misyonuna da uygun olarak bir detaylı rapor hazırlandı. Bu rapor Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına arz edildi Anayasa Komisyonuna iletilmek üzere. Bu raporumuzun içerisindeki önerilerimizden bir tanesi İnternet veya benzeri teknolojilerin erişiminin anayasada bir temel hak ve özgürlük olarak tanımlanmasının özellikle modern anayasalarda ve modern hak ve özgürlük anlayışları içerisinde kabul edilen bu konunun doktrinde tartışılan bir anlayış olduğu ortaya konulmuş oldu. Tabii, yine bizim erişimin engellenmesiyle ilgili raporumuzda arz ettiğimiz üzere, bunun açılımları, temel olarak “temel hak ve özgürlük” olarak tanımladığımız zaman devletin bir düal hak tanımlaması gereği yapması gereken, insanları İnternet’e, bilgi teknolojilerine ulaştırmakla ilgili pozitif adımlar atması, bununla ilgili yükümlülükleri üstlenmesi ve dolayısıyla bu konuda yapılacak her düzenlemede de her düzenlemenin içerisinde olan ölçülülük ilkelerinin ayrıca aranması gibi birtakım esaslara yol açacak bir konu ve özellikle ülkemizin bilgi toplumuna geçiş sürecinde bunun çok önemli ve değerli olduğunu düşünüyoruz.

Tabii, burada, anayasaya, bununla ilgili anayasa maddesine girme önerimizi de aynı zamanda raporun sonuç bölümünde arz ettik. Burada da temel olarak eğer böyle bir hüküm anayasaya girerse devlet vatandaşların her türlü bilgi toplumu aracını, özellikle de İnternet’e erişimlerini sağlama konusunda pozitif bir yükümlülük üstlenmiş olacak, bu anayasal düzenlemede tanımlanmış olacak. İnternet’in gelişimi için devletin yatırımlar yapması, İnternet’e ve bilgi teknolojilerini daha ucuz kullanabilmek açısından her kesime eşit şekilde bunların dağıtılması bakımından yine devletin bir anayasal sorumluluk üstleniyor olması, bu araçların kullanılmasında devletin temel hak ve özgürlüklere, özellikle Anayasa’nın 13’üncü maddesindeki ilke ve esaslara uygun hareket ediyor olması ve her şeyden önemlisi dediğim gibi çok tartışılan İnternet’teki birtakım sitelerin erişiminin engellenmesiyle ilgili olan noktayı da ortadan kaldıracak bir anayasal temele ulaşmamız.

Kısaca, çok önemli birtakım gelişmeler var şu anda yaşadığımız, sizlerin önüne gelen, bunlar kanun tasarıları olarak geliyorlar ve bunlarla ilgili sizler kıymetli görüşlerinizi şekillendirerek bunları hukuk dünyamızın bir parçası yapıyorsunuz. Dolayısıyla bu konuyla ilgili vakfımızın görüşleri de, özellikle ülkemizde çok uzun süredir gündemde olan ancak herhangi bir şekilde bu zamana kadar yasalaşması yönünde pozitif bir adım atamadığımız kişisel verilen korunmasıyla ilgili yasa tasarısının bir an evvel inşallah bu Meclisimiz, bu dönemdeki sizler tarafından yasalaştırılması bilgi toplumuna geçişte çok önemli çünkü Türkiye, Avrupa Birliği nezdinde özellikle veri transferi bakımından güvensiz ülke kabul edildiğinden dolayı herhangi bir şekilde bir bilgi merkezi, bilgi teknolojileri üssü olarak Avrupa Birliğine ihracat yapamıyor. Örneğin, Türkiye’den bir call center hizmeti vermek istiyorsanız Almanya’ya, Almanya’daki vatandaşın verisi Türkiye’ye gönderilemediğinden dolayı, bunları siz işleyemediğinizden dolayı böyle bir sorunla karşı karşıyayız. Bu aynı zamanda sadece bilişim sektörünün ihracat yapamamasıyla ilgili önündeki sorunlardan bir tanesi değil, aynı zamanda biliyorsunuz artık Türk şirketleri Avrupa’da da çok fazla şirket satın alıyorlar ve bu şirketlerin yönetim merkezleri İstanbul’da, Ankara’da ve Türkiye’deki diğer illerimizde oluyor. Dolayısıyla her

uluslararası şirket gibi Avrupa'daki şirketlere de buradan bir ağdan, belli bir sistemden yönetmek istiyor bu şirketler ancak dediğim gibi güvensiz ülke kabul edildiğimizden dolayı bunlar da yapılamıyor. Dolayısıyla bu şirketlerimiz her bir Avrupa ülkesinde ayrı ayrı sistemler kurmak, ayrı ayrı şekilde o sistemleri yönetmek zorunda kalıyorlar ki bu şirketlerin yüzde 100 sahipleri olmasına rağmen. O yüzden bu kanun tasarısının yürürlüğe giriyor olması ekonomik anlamda da hem bilişim sektörü açısından hem de ekonomimiz açısından çok değerli.

E-ticaret Kanun Tasarısı'yla ilgili esas komisyonda görüşmeler tamamlandı, Genel Kurulunuzun gündemine geleceği düşünülüyor. Burada, bilişim sektörünün çok yoğun eleştirilerine rağmen, 6'ncı madde esas komisyonunuzdan o şekilde geçti. Tabii Genel Kurul safahatında bunlar sizlerin önüne gelecekler, sizlerin oylarıyla bu bir yasal kuvvete kavuşacak. Bu noktada da Avrupa Birliği'ndeki esas özellikle elektronik ticari iletişimle ilgili eğer herhangi bir şekilde siz bir kurum veya kişiyle bir ticari ilişki içerisine girmiş iseniz girmiş olduğunuz bu ticari ilişkinin neticesinde bu kişi size bir ticari elektronik ileti göndermek istiyorsa sizin izniniz almadan ilk iletiyi gönderebiliyor. Bunun da esas ben bir ticari ilişki zeminindeyim, sizinle meşru bir hukuki ilişki kurmuşum, dolayısıyla ilk mesajı göndermek için sizden ayrıca bir izin almayayım. Tabii ki sizin bu mesajı reddetme hakkınız yine kanun kapsamında tanımlanıyor ama bizim şu andaki Meclisimizden geçen yani esas komisyonunuzdan geçen metinde bunun için dahi hususi açık rıza aranması öngörülüyor. Dolayısıyla şu anda özellikle call center hizmetleri de dâhil olmak üzere yapılan birçok ticari iletişimde çok ciddi sekteye uğratabilecek bir durum bu, çok ciddi kayıplara uğratabilecek bir durum bu. Bunu da takdirlerinize arz ediyoruz efendim.

Yeni bilgi toplumu stratejisi biliyorsunuz Kalkınma Bakanlığımız tarafından hazırlanıyor. Bu çok önemli bir strateji, daha öncesi hazırlanmışta biliyorsunuz 2010 yılına kadar. Bu bilgi toplumu stratejisinde ülkemizin bilgi toplumuna geçilmesiyle ilgili hedef ve adımlar belirleniyor. Bunun da Meclisimiz tarafından sahipleniliyor olması ve aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarının bu konuyla ilgili azami görüşlerinin ve katkılarının alınması değerli olduğunu düşünüyoruz.

Bilgi toplumuyla ilgili yapılan tüm düzenlemelerde yine Avrupa Birliği ülkelerinde, aynı zamanda üyesi olduğumuz OECD'nin tüm ülkelerinde yapılan ancak bizde yine bir Başbakanlık genelgesiyle yapılması öngörülen ama şu anda çok olgun bir şekilde yürütülemeyen düzenleyici etkenlerimiz var. "Düzenleyici etken ne?" Siz bir düzenleme yaptığınız zaman bu düzenlemenin yarattığı ekonomik maliyetleri ve bununla ilgili sosyal ve toplumsal olarak yaratabileceği etkileri ölçen çok önemli bir bilimsel metodoloji. Özellikle bilgi toplumu düzenlemelerinde bu bilimsel metodolojinin kullanılarak sizlere bunların bir rapor hâlinde arz ediliyor olması, sizlerin de bu konularla ilgili düzenleme yapma noktasındaki karar verici olma noktanızda, aydınlatılmanızı da daha iyi sağlayacaktır diye düşünüyoruz. O yüzden bu konularla ilgili yapılacak her düzenlemede bunun aranması çok değerli olduğunu ve sizlerin de bu konuyla ilgili sizlere bu tasarıları hazırlayan bilim komisyonlarından bunların hassasiyetle gerçekleştiriliyor olmasını talep ediyor olmanızın değerli olduğunu düşünüyoruz.

Tabii, özel sektör, toplum ve akademi arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi bu konuda çok önemli çünkü eğer bu koordinasyon sağlanmazsa yapılan düzenlemeler ve ortaya konulan şeylerde çok ciddi sıkıntılar ve zararlar olabilir.

Şu anda Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Tasarısı Kültür ve Turizm Bakanlığımızın liderliğinde meslek birlikleriyle beraber tartışılıyor, çok kapsamlı bir değişiklik yapılıyor, bizi sektör olarak çok ilgilendiriyor çünkü kendi içerisinde hem yazılım sektörü, biliyorsunuz bilgisayar programları Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında eser olarak kabul ediliyor, dolayısıyla bizi çok ilgilendiren bir tasarı ancak bu tasarının içerisinde meslek birlikleri... Yine, Amerika'da çok tartışılan, hatta Başkan Obama'nın geri çektiği bir SOPA Kanun Tasarısı vardı biliyorsunuz. O kanun tasarısındaki çok eleştirilen hükümleri biz kendi taslağımıza aldığımızı görüyoruz. Dolayısıyla bu konuyla ilgili de baktığınızda uluslararası sektör tarafından çok ciddi tartışılan, Amerikan Başkanının tasarımı Senatodan geri almasını sağlayan hükümlerin bizim Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu taslağımızın içerisine girdiğini görüyoruz. Bu noktalara da dikkatlerinizi konuya arz etmek istiyorum efendim.

Bu noktada bilişim sektörünün bu konuyla ilgili görüşlerinin alınmasının çok değerli olduğunu düşünüyoruz. Vakfımızın Başkanı Sayın Faruk Eczacıbaşı'nın başkanlığında her ay yaklaşık yirmi dokuz tane sivil toplum kuruluşu İstanbul'da toplanarak -bilişim STK'ları- toplantı yapıyorlar ve o konuyla ilgili her bir sivil toplum kuruluşunun gündemine giren konular tartışılıyor. Dolayısıyla sizlerin de yapacağı bu kıymetli çalışmalarda Bilişim STK'ları Kurulunun ki burada çıkan karar yirmi dokuz tane STK'nın yani sivil toplum kuruluşunun görüşü olmuş oluyor, dolayısıyla bu Kurulun da yapacağınız kıymetli çalışmalarda görüşlerinin soruluyor olmasının önemli ve değerli olduğunu düşünüyoruz ve aynı zamanda yapacağınız kanunlaştırma çalışmalarında bu Kurulun dikkate alınıyor olmasının kıymetli olacağını düşünüyoruz.

Tabii, mevcut mevzuatımızda olan -yeni mevzuatlarla, özellikle TÜBİTAK Kanun Tasarısı'yla yine bunlar geliyor- devlet tarafında bilişim sektörünün belirli noktalarda faaliyet göstermesini engelleyen girişimler var. Bunlar, bilişim sektörü, biliyorsunuz dünyada -ki Amerika'da, dünyadaki en gelişmiş ülke Amerika olduğunu düşünürsek bu konuda- Amerika'da, Japonya'da, gelişen tüm ülkelerde devletin kendi içerisindeki teşvikleriyle büyüyor. Şu anda savunma sanayimizin bu konuda dünyada belli bir noktaya gelmesinde, çok büyümesinde devletin bu konuyu üstlenmesi, liderlik yapması, savunma sanayisinin önünü açması çok değerli ve kıymetli. Ancak bilişim sektöründe maalesef biz bunu göremiyoruz, bazı kamu tekelleriyle beraber, belki bazı kamu şirketlerine tanınan imtiyazlarla beraber bilişim sektöründeki şirketlerin devletten iş alması, bu konuda devletle iş birliği yapması zorlaşıyor. O yüzden bu konudaki mevzuatın da bu konudaki uygulamaların da gözden geçiriliyor olması çok değerli olacaktır diye düşünüyoruz. Bu konuyla ilgili Bilişim STK'ları Kurulunun da hazırlamış olduğu detaylı bir rapor var, bu konudaki rapor da arzu edilirse Komisyonunuza arz edilebilir efendim.

Tabii, bilişim sektörünün gelişimini sağlayacak teşvik ve destek mekanizmaları bu sektörün kritik sektör olarak nitelendirilmesiyle mümkün çünkü bilişim sektörü biliyorsunuz yatay sektör; her sektörü ilgilendiriyor, bilişim sektörünü kullanmayan herhangi bir sektör yok, dolayısıyla bilişim sektörünün gelişimini sağlayacak teşvik ve destek mekanizmaları üzerinde de konuşuluyor olması önemli.

Kamu-özel sektör iş birliği: Avrupa Birliği bununla ilgili 2006'da bir Green Paper yayınlamıştı, en çok kullanılan da bilişim sektörü, bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü. Bizde de Kalkınma Bakanlığımız bir ara bununla ilgili bir kanun tasarısı/teklifi hazırlamıştı. Dolayısıyla kamu-özel sektör iş birliğine yönelik projelerde bilişim sektörüyle ortak hareket ediliyor olmasının çok değerli olacağını düşünüyoruz.

Hepinizin malumu olan, bilişim ve Telekom sektörü üzerinde çok ağır vergi yükleri var, dolaylı vergi yükleri, dolayısıyla bu konuyla ilgili de çalışmaların yapılıyor olması sektörün önünü açacaktır. En son Uluslararası Mobil İletişim Sektörü Birliğinin -GSMA- yayınladığı raporda Türkiye, GSM sektörü yani konuşma, iletişim üzerinden alınan vergilerde uzak ara birinci sıradayız. Dolayısıyla bunların belli bir makul düzeye getiriliyor olması ülkemizdeki -maliyedeki ve bütçe dengeleri de gözetilerek- sektörü büyütecektir, çok önemli noktalara getirecektir.

Tabii ki mevcut mevzuatlarımızda bilişim ve bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün önünü açacak düzenlemelere de yer veriliyor olması çok kıymetli olacak.

Sizler, örneğin, yeni Türk Ticaret Kanunu'nda şirketlere bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasıyla ilgili önemli imkânlar tanınıyor. Bunların hepsi pozitif düzenlemeler, sektörün bu konuyla ilgili hizmet sunmasını destekleyen düzenlemeler. Dolayısıyla bu konuda bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün üretmiş olduğu ürün ve hizmetlerin kullanımını engelleyen düzenlemelerin ortadan kaldırılıyor olması, artık kâğıtsız dünyaya dönüşü sağlayabilecek pozitif düzenlemelerin oluyor olması bu sektörü büyütecektir. Dolayısıyla bu konuyla ilgili durumlara da öncelik verilmesi lazım ve ülkemizin de hassasiyetle takip ettiğine inandığım Avrupa Birliği Dijital Ajandasının ülkemiz öncelikleri doğrultusunda da takip ediliyor olmasının özellikle hem Sayın Komisyonunuzun çalışmalarında hem de bu konuyla ilgili yapılacak tüm düzenlemelerde Avrupa Birliği uyumunun sağlanması ve bu çerçevede gerekli olan çalışmaların gerçekleştirilmesi bakımından da değerli olduğunu düşünüyoruz.

Ben sabrınız için çok teşekkür ederim efendim, dinlediğiniz için.

Arz ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Beceni, çok teşekkür ediyoruz, önemli konulara değindiniz.

Bu Obama'nın geri çektiğini söylediğiniz, SOPA yasası nedir? Nasıl yazılıyor?

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – SOPA, “Stop Online Piracy Act” diye geçiyor, Çevrimiçi Korsanı Engelleme Yasası.

BAŞKAN – Bu çevrimiçi çocukların bilgilerinin korunmasına dair bir, “COPPA” diye bildiğimiz...

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Evet efendim.

BAŞKAN – Ama o 2000 yılında yürürlüğe girdi.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – O COPPA başka bir şey efendim, bu SOPA yeni çıktı, Temsilciler Medisinden bu konuyla ilgili Senato'ya geldi efendim. Bunun getirilmesinin temel sebebi de özellikle Amerika'daki telif hakları endüstrisi İnternet üzerinde gerçekleştirilen korsanın, müzik indirilmesinin, işte film endüstrisinin İnternet üzerinden gerçekleştirilen korsan faaliyetlerin de engellenmesiyle ilgili yapmış olduğu çalışmanın neticesinde bu taslak ortaya konuldu. Bununla ilgili senatörler teklifleri verdiler. Ancak burada şöyle hükümler getiriliyor: Özellikle birçok siteye Amerika Birleşik Devletleri erişiminin engellenmesi; bu konuyla ilgili herhangi bir sorgu, sual olmadan, yargı kararı olmadan bu sitelerde yapılan faaliyetlerin durdurulması; kullanıcıların İnternet erişiminin kesilmesi; aynı zamanda bu sitelere yapılmış olan, yani korsan yaptığı düşünülen sitelerle ilgili kredi kartı ve bunun gibi birtakım parasal transaction'ların durdurulması gibi çok ağır, çok eleştirilen, sektör tarafından da çok ciddi olarak altı çizilen birtakım hükümler var. Hatta bununla ilgili de biliyorsunuz meşhur ansiklopedi sayfası olan wikipedia da bir

günlüğüne kendisini kapattı bu konuyla ilgili bu taslağı protesto etmek için. Taslağın en tartışılan hükümleri maalesef ki bizim FSEK taslağımızın içerisine alınmış durumda. Dolayısıyla bunu da o gözle değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum. Yani ülkemizin böyle bir şeye ihtiyacı var mı; bilişim sektörünün üzerine bu kadar ağır, özellikle İnternet servis sağlayıcıları, yer sağlayıcılar gibi Türkiye’de daha yeni yeni gelişen aktörlerin üzerine bu kadar yükümlülük getirmeye gerek var mı? Bunun takdirlerini sizlerin en güzel şekilde yapacağını düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN – Bu Kişisel Verilerin Korunmasına Dair Yasa ile ilgili bir değerlendirme raporunuz var mı? Mevcut hâliyle ilgili bir değerlendirmeniz var mı? Şu anda komisyon gündeminde bildiğim kadarıyla.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Evet, yani Bilim Komisyonu üyesi olarak ben de bu katkıyı verdim, yani yakın zamanda gelecektir diye düşünüyorum sizlerin gündemine. Tabii, bununla ilgili bir değerlendirme raporumuz var efendim, arzu edilirse arz ederiz.

BAŞKAN – Anladım.

Evet, konuyu tartışmaya açtık.

Sayın Şahin’e söz veriyoruz.

Buyurun efendim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sayın Başkanım, ben de Türkiye Bilişim Vakfı yönetimine ve sunumu yapan arkadaşımıza teşekkür ediyorum. Gerçekten hem sunum fevkalade güzeldi hem de sunmuş oldukları raporda özellikle Komisyonumuz itibarıyla arzulanan sonuç önerileri noktasındaki tavsiyeleri bence son derece güzel ve anlamlı buldum.

Özellikle bir hususu ifade etmek istiyorum, tabii ki düşüncelerinin tamamına da katıldığımızı söylersek yanlış olur. Mutlaka hazırlanan yeni anayasada vatandaşların İnternet’e veya benzeri teknolojilere erişiminin bir temel hak olarak algılanıp ve tanımlanması gerektiğine dair görüş ve öneriye ben de katılıyorum. Eğer biz bu öneriyi anayasada bir hüküm altına alabilirsek devamında özellikle şu an itibarıyla çalışılan Kişisel Verilerin Korunmasına Dair Kanun ve e-Ticaret Kanunu ile alakalı düzenlemeler bir uyum yasası şeklinde Meclisten geçecek ve çok ciddi anlamda bir düzenleme gerçekleştirilecektir. Eğer bunları gerçekleştiremediğimiz takdirde son derece kısıtlı imkânlarla ve biz İnternet suçlarıyla mücadele etmemiz, İnternet’e erişimin engellenmesine dair mahkeme kararlarını filan bir düzene oturtmamız mümkün değil ve özellikle Ahlatlıbel’de yapmış olduğumuz toplantıda da ifade etmiştik, ben İnternet’e erişimin engellenmesi kararının hâkim kararı olmaktan çıkartılması gerektiğini düşünüyorum. Hem bu yargının hızlandırılması açısından önemli bir gelişme olur hem de aynen Anadolu’da illerdeki tüketici heyetlerinin oluşturduğu bir heyet gibi İnternet konusunda uzman olan illerde vali yardımcılarının bünyesinde, başkanlığında, gerekirse baro temsilcilerinin, yine adliyeden gönderilecek bir temsilcinin huzurunda oluşabilecek bir heyetle bu İnternet’e erişimin engellenmesi kararlarını verebilecek bir oluşumu meydana getirebiliriz. Bu hem yargının iş yükünü hafifletecektir hem de sağlıklı kararlar verilmesine vesile olacaktır.

Yine, “Raporun sonuçları” bölümünde “İnternet sitelerinin ölçüsüzce erişiminin engellenmesine sebep olan yasalar noktasında yargı kararları ve idari kararlar Anayasa’ya aykırı sayılacaktır.” diye bir hüküm var. Ben burada şu an itibarıyla söylüyorum, tabii ki uygulamada belirli sıkıntılar olabilir ama İnternet sitelerinin ölçüsüzce erişiminin engellendiği noktasındaki görüşe de katılmıyorum çünkü İnternet sitelerinin yasal bir

dayanağı olmadığı için pervasızca yayınlar yapmak suretiyle, özellikle kişilik haklarına da dokunacak ölçüde bir kısım faaliyetleri var ve buna dair de düzenlemeler önce noter kanalıyla ihtar çekmek, daha sonra ona bu yayını kaldırmak gibi imkânlar verildikten sonraki aşamada yargı sürecine taşınıyor ve yargıdan böyle bir karar alınıyor. Bu süre içerisinde dahi yasal yaptırımı ağır olmaması sebebiyle maalesef bu İnternet siteleri veyahut da köklü bir oluşum olmaması sebebiyle bu yayınlarına devam ediyorlar ve ben ölçsüz bir engellenmenin şu an itibarıyla olduğu kanaatini paylaşmıyorum ama bunun özellikle de bilinmesinde fayda var ki, önce anayasada tanımını yapacağız, arkasından da buna ilişkin uyum yasalarını çıkarırsak Türkiye’de olayı çok daha sağlıklı bir zemine taşımış oluruz ve yine İnternet’e erişim konusunda da yargının iş yükünü hafifletmesi babında ve daha net kararlar verebilmesi açısından farklı bir kurul oluşturulmak suretiyle İnternet’e erişimin engellenmesi kararının verilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, daha çok detaylı yorumlar yaptınız.

Söyleyeceğiniz bir şey var mı Sayın Beceni. Varsa, çok kısa cümlelerle olabilirse...

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Sayın Vekilimize çok teşekkür ediyoruz, çok kıymetli yorumlarda bulundu efendim. Biz notlarımızı aldık, bence çok dikkate değer düşünceler, biz bunları da değerlendirip Sayın Vekilimizle de ilgili kurumlarımızın görüşlerini paylaşıyor olacağız.

Çok kıymetli düşünceler. Teşekkür ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Evet, ben de sunum için teşekkür ediyorum.

Elektronik Ticaretle ilgili 6’ncı maddeden bahsetmişti. Elektronik Ticaret Sanayi ve Ticaret Komisyonumuza geldiğinde bir alt komisyon oluşturuldu “Daha iyi irdelensin.” diye.

BAŞKAN – Alt Komisyon Başkanıydı Sayın Erdoğan.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Ve bu alt komisyonda her toplantımızı en az 60 kişiyle yaptık yani bir alt komisyonun çok çok üstüne çıktık ve iki ay sürdürdük biz bu toplantıyı. Tek nedeni de teknik bir konuydu ve ellenmedik, dokunulmadık bir tek kelime, noktasını bırakmadık, tamamını neredeyse değiştirdik.

BAŞKAN – Sizin ki altüst etme komisyonu olmuş yani.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Evet, aynen öyle oldu.

Tamamını neredeyse değiştirdik, hatta maddelerin bazısını da çıkardık ve biz bunu yaparken de orada, Parlamentoda görev alan tüm milletvekillerimizle beraber yaptık yani orada iktidar, muhalefet diye bir şey de olmadı. Hep beraber amaç, ülkeye bir yasa çıkıyor, teknik bir yasa, bunun da en iyi şekilde çıkmasını sağlamaktı. Bu konuda özellikle TBV ile TÜSİAD’ın teşekkürlerini aldık. TBV, TÜSİAD bizzat yazılı olarak teşekkür etti bu kadar irdelenmesi ve detaylara müsaade edilmesi, konunun araştırılmasıyla ilgili. Yine Kerem Alkin bizzat odama kadar gelip teşekkür etti.

Şimdi, bu konuda komisyon üzerine geleni fazlasıyla yaptı ancak burada 6’ncı maddeyle ilgili başından sonuna kadar bir üzüntüleri vardı, çünkü “mevcut mesaj yollayıcı firmalar” diyelim açık bir Türkçeyle, bunlar işte “Mevcut haklarımız kaybolabilir.” endişelerini taşıyorlardı, bu konudan dolayı bizden

destek istediler, sonuna kadar o desteği de verdik, biz milletvekili arkadaşlarımız hem Cumhuriyet Halk Partili hem Milliyetçi Hareket Partili hem de AK PARTİ'li milletvekilleri çok açık destek verdiler. Ancak biz tüm tarafları davet ettik. Tarafların tamamını çağırdığımızda burada en çok muhatap olan mesajlarda kim? Tüketici tarafı, vatandaş. Tabii, vatandaşa ilk gönderilen iletilerin izinsiz gönderilmesi isteniyordu, biraz önce de bahsettiğiniz gibi, daha sonrası için izin alınması isteniyordu, biz buna da özellikle önünü kesmedik, destek verdik ki belki ortak bir ya da orta bir yol bulunur diye. Ancak son çıkan karar şu oldu: Hem alt komisyonda, daha sonra üst komisyonda da görüşüldü, üst komisyonda da aynı görüş ortaya çıktı, hatta ben tekrar davet ettim tarafları, "Gelin, üst komisyonda da konuşun..." Yani çok demokratik bir şekilde çalışmalar yürütüldü, yalnız üst komisyonda da aynı oluştu. Oluşan anlayış şu: Şimdi, 6'ncı madde nedir? Önce ben onu belirteyim. Burada 9'uncu madde vardı, onu tamamen kaldırdık, uygun bulmadık, herkesin lehine oldu. 6'ncı madde diyor ki: "Ticari elektronik ileti gönderme şartı. Ticari elektronik iletiler alıcılara ancak önceden onayları alınmak kaydıyla gönderilebilir. Bu onay yazılı olarak veya her türlü elektronik iletişim araçlarıyla alınabilir. Kendisiyle iletişime geçilmesi amacıyla alıcının iletişim bilgilerini vermesi hâlinde temin edilen mal ve hizmetlere ilişkin değişiklik, kullanım ve bakıma yönelik ticari elektronik iletiler için ayrıca onay alınmaz." Şimdi, yani bir izin aldıktan sonra o konuyla ilgili bir daha izin almanıza gerek yok, ek bilgilendirme mesajlarını rahat gönderebiliyorsunuz. Peki, niye ilk mesaja niye onay verilmiyor izinsiz? Milyonlarca mesaj gidiyor vatandaşa ve giden bu milyonlarca mesaj ilk desek de, mesela bir firma düşünün (a) firması yirmi tane ürün çıkardı, "Her ürün için ben ilk mesaj gönderiyorum." diye "Şu malı gönderdim, devamını istiyor musunuz?" dediği an tüketiciye gidecek mesajların sayısını hesaplayın. Bakın, ben orada özellikle bu konuya da hiç değinmedim, ben görüşümü de belirtmedim ama tarafların tamamı, aracı mesaj hariç tamamı buna tepki koydular ve bunun bu şekilde geçmemesini istediler, izin şartı koydular. Biz buraya ikinci bir madde ekledik. Dedik ki: "Ancak esnaf ve tacirlere önceden onay alınmaksızın ticari elektronik iletiler gönderilebilir." Yani sen ticaret yapıyorsun, esnafa...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Tüketiciyi çıkardınız.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Tabii, biz burada tüketiciyi koruma adına bu yasayı bu şekilde onayladık, şu anda üst komisyonumuzda da yine oy birliğiyle, tüm partilerin desteğiyle geçti ve şu anda Parlamente'ye gelecek.

Arz ederiz efendim.

BAŞKAN – Evet, siz herhâlde mevcut hâliyle devam etsin istiyorsunuz değil mi yani insanlar göndersinler, daha sonra isterlerse bloke edebilsinler yani biz istemiyoruz...

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Şimdi, ben konuyu şöyle açıklayayım yani süreçle ilgili Sayın Vekilimizin dediği gibi...

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sözüünüzü unutmayın, pardon. Şunu belirteyim.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ - Estağfurullah.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Ayrıca, TBV'nin TÜSİAD'la iş birliği hâlinde hazırladığı bir rapor var. Bu raporu hazırlayan hocaların içerisinde Doçent Doktor Tekin Memiş Hoca var. Aynı anda Tekin Memiş Hoca genel raporu hazırlıyor, tasarımı hazırlayan kişi de Tekin Memiş Hoca. Bunun bu şekilde olmasında ısrarlı olan Hoca da Tekin Memiş Hoca.

BAŞKAN – Siz Tekin Memiş Hoca'yı ikna edin Hocam.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Hayır, orada da savunuyor Tekin Hoca ve ben tarafları yüzlerce defa Tekin Memiş Hoca'yla karşı karşıya getirdim, Tekin Memiş Hoca üzerinde de o şemsiyeyi oluşturdum değil mi, baskıyı. Adama perişan ettiler, Hoca'yı, gene yasa böyle çıktı.

BAŞKAN – Çok kısa alalım Yasin Bey.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Estağfurullah.

Sayın Vekilimize çok teşekkür ederim sektör adına da Vakfımız adına da. Gerçekten kendisinin de ifade ettiği üzere çok demokratik bir süreçte, herkesin görüşünün alınarak yapılan bir süreç. Ben zaten e-ticaretle ilgili kanun tasarısının Bilim Komisyonu üyesiyim, yani Teknolojiyle beraber çalıştık, zaten Teknoloji benim görüşlerimi de biliyor, ben Hocam'a da söyledim. Çünkü burada temel şey, aslen Vekilimizin söylediği sonradan eklenen o ikinci fıkrada tek tartışma noktası “Pazarlamayla ilgili hüküm girsin mi, girmesin mi?” Yani orada değişiklik, bakım ve kullanım. Avrupa Birliği'nin direktifinde -2002'ye 58 sayılı Direktif- aynen bizim taslağımızın 6'ncı maddesinin bire bir tercümesi; tek şey hariç, Avrupa Birliği direktifinde “pazarlama” diyor, biz demiyoruz. Bunu söyledikleri için, bütün Avrupa Birliğinde de böyle uygulandığından dolayı aslen hani söylediğimiz şey tabii ki sonuçta, en nihayetinde takdir noktası tabii ki yüce Meclis, tabii ki sizler takdir edeceksiniz ancak Avrupa Birliği de bu konuda bir istisna getirmiş, buna da “Soft opt-in” demişler. Dolayısıyla biz de diyoruz ki bu zamana kadar böyle bir esas zaten yoktu, her hâlükârda zaten önden izin almak lazım. Avrupa Birliği'nin de soft opt-in'i getiriyor olması bir geçiş süreci hükmüdür ve bütün Avrupa Birliği ülkelerinin mevzuatlarında açıkça düzenlenmiştir, direktifte de vardır. Biz bunu, dediğim gibi, pazarlamayı almayarak aslen direktifteki o hükmü şeyimizin içerisine, koymuşuz.

BAŞKAN – Peki, mesajınız net, teşekkür ediyoruz.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, elbette özgürlüklerin sınırsız olmaması gerektiğini bilerek Sayın Şahin'in düşüncelerini biraz dikkatle değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu hazırlayacağımız raporda yasakçı anlayıştan olabildiğince uzaklaşmamız gerekiyor. Elbette ki sınırsız özgürlük değil ama bu şekildeki 3 kişinin, 4 kişinin yasaklayacağı bir iletişim ya da bir İnternet ortamının da çok doğru olmayacağını düşünüyorum, dikkatle değerlendirip bir denge kurmamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ramazanoğlu, buyurun.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben, değerli hukukçu kardeşimiz Yasin Bey'i kutluyorum, konuya gerçekten çok vâkîf.

Şimdi, arkadaşlar, ben, biraz teknik konuyla ilgili bazı şeyleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Yani şimdi bu teknik konular ne kadar iyi bilinirse gerek Anayasa'ya nasıl koyacağımız hususunda gerek yasalarda nasıl temsil edileceği konusunda daha iyi bir fikir sahibi olabiliriz. Öncelikle biraz önce Mehmet Ağabey'in bahsettiği konuya bir parantez açayım, ondan sonra ben asıl söylemek istediğimi arz edeyim.

Şimdi, arkadaşlar, bu ilk elektronik mesajın rıza dâhilinde gelmesi gerçekten önemli, şu açıdan: Bakın, mesajlar sadece bir şirketten, bir firmadan gelmiyor, web sitelerinden de mesaj gönderilebiliyor, artı, bu

gönderilen mesajların birçoğu otomatik gönderilen mesajlar; artı, bu gönderilen mesajların birçoğuna siz geri dönüş yapmak istediğiniz zaman da geri dönüş yapamıyorsunuz. Cep telefonlarına gönderilen sanal cep telefonunu numaralarından gönderilen mesajlar var. “Ya, bana bir mesaj geldi, şu cep telefonunu arayım bakayım.” diyorsunuz, o sanal bir numara, geri dönüş yapamıyorsunuz o numaraya. Dolayısıyla biraz önce İdris Bey çok güzel bir konuya temas etti, muhataplarımızın belli olmadığı o kadar çok mesaj var ki ve milyonlarca mesaj, dolayısıyla öyle insanlar var ki 1.500 tane web sitesi var. Dikkat ediniz, 1.500 tane web sitesinin her birinden bir mesaj gönderdiği zaman her biri yeni mesajdır. Adam 1.500 tane bir tur döndü, sonra ikinci tura döndüğü zaman siz onun ilk mesaj mı, ikinci mesaj mı olduğunu size gelen milyonlarca mesaj içinden algılayabilmeniz mümkün değil. O bakımdan burada böyle bir sınırlama konulmuş olması özgürlüklerin kısıtlanması olarak değil, tam tersine tüketicinin korunması olarak düşünmemizde fayda var, teknik yönden de bunu başka türlü çözmenin çaresi yok.

Şimdi, gelelim benim asıl söylemek istediğim şeye. Arkadaşlar -biraz önce gayet güzel sunumda ifade ettiniz, hani “Bilgiye erişim mi, İnternet’e erişim mi?” falan şeklinde- şimdi şunu teknik olarak çok net bir şekilde ifade etmemiz lazım: Bir bilgi mecrasına -dikkat edin İnternet’ten daha üst bir başlık kullanıyorum- bir bilgi kanalına ulaşmak o bilgi mecrasının içindeki bilgilere ulaşmak anlamına gelmez. Yani İnternet örneğinden o zaman yola çıkalım, İnternet’e girebilirsiniz ama İnternet’in içindeki bilgilerin hiçbirine ulaşamayabilirsiniz, teknik olarak bunu sağlamak mümkün.

Nitekim, mesela, zaman zaman karşınıza TTNET sayfası çıkar, aslında o anda İnternet’tesiniz siz ama TTNET sizin hiçbir bilgiye ulaşmanıza izin vermez. Demek ki o zaman bizim burada asıl hedefimiz ne olmalı? Yani bilgiye erişimin daha geniş bir başlık, daha üst bir başlık olarak ve bilgi kanallarına yani bilgi mecralarına erişimi konuşurken bu mecraların içindeki bilgilere ulaşımı da çok ciddi bir şekilde tanımlamamız lazım. Siz bir hukukçu olarak bu hukuki tanımların ne kadar önemli olduğunu biliyorsunuz. O bakımdan, burada bu konu çok yerde karşımıza çıktı, işte “İnternet’e ulaşım insanlık hakkı olmalı, Anayasa’ya konulmalı.” Fakat hiç kimse şunu düşünmüyor: İnternet’e ulaştın da İnternet’in içindeki bilgilere ulaşabildin mi? Bu içeriğe ulaşabilme ayrı bir konsept olduğundan dolayı bunların ayrı ayrı tanımlanması lazım.

Bu konuyla ilgili olarak zaten inşallah bu hafta sonu İstanbul’da kapsamlı bir çalışma yapacağız Başkanımızla ve üyelerimizle birlikte, orada ben bunları daha kapsamlı bir şekilde dile getirmek istiyorum inşallah.

Teşekkür ediyorum.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Çok teşekkür ederiz efendim, çok sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Leyla Hanım’ı dinleyeceğiz, isterseniz siz de salonumuzdan ayrılmayın, Leyla Hanım’ı da dinleyin. Mutlaka daha önce dinlemiştinizdir ama Leyla Hanım’ın bu Komisyon için hazırladığı orijinal fikirleri muhakkak vardır.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Yok, estağfurullah, her zaman Hocam’ı dinlemek keyif verir.

BAŞKAN – Evet, değerli üyeler, şimdi de İstanbul Bilgi Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü Direktörü Sayın Leyla Keser Berber Hanımefendi bize sunum yapacak.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ VE HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Merhabalar.

BAŞKAN – Ne kadar tartışılmasını istiyorsanız o kadar sunumdan kısarsanız daha çok tartışmaya zaman ayırıyoruz, kaldı ki hafta sonu zaten bolca tartışacağız.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ VE HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Memnuniyetle.

Çok kısaca, Bilgi Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsünün Direktörüyüm. 1998 yılından beri bilişim hukukuyla ilgileniyorum. 2004 yılında bir araştırma merkezi olduk, 2010 yılında da hukuk dünyasının sınırlarını zorlayarak YÖK tarafında bir enstitü olabildik ki bilişim hukukuyla yüksek lisans ve doktora çalışmaları yaparak bir nitelikli insan kaynağı ihtiyacını temin edelim diye. Burada 1998-2012 yılları arasında açıkçası akademik bir kurum olarak, bilişim ve bilişim hukukuna ilişkin olarak özellikle kamu sektörü, özel sektör, STK’lar ve akademi tarafında neler problem olarak karşımıza çıkıyor, bunların aşılabilmesi için çözüm önerilerimiz nelerdir, ben daha çok bunlar üzerinde durmak istiyorum. Belki Sayın Başkanın söylediği gibi sunumumu biraz daha kısa tutarak, sonuçta paylaşılacak hepinizle, doğrudan sorunlar ve çözüm önerileri kısmından başlamayı tercih ediyorum. Normalde iki başlık altında bilgi ve iletişim teknolojileri hukukuyla ilgili bir genel bilgi, özellikle hani dünyada, Avrupa Birliğinde yapılan çalışmalar ne bugüne kadar, Türkiye’deki çalışmaları neler etkiliyor global olarak, biraz onlara bakmıştım. İkinci bölüm doğrudan zaten Türkiye özelinde bilişim hukuku açısından karşılaştığımız sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkindi.

Türkiye’deki bilişim hukuku mevzuatının ya da buradaki yasal çalışmaların da aslında izlediği yol büyük ölçüde Avrupa Birliğindeki yapılan çalışmalar fakat bizim özellikle Enstitü olarak 2004 yılından beri bilişim hukukuna ilişkin mevzuat çalışmalarının çok içindeyiz ve gönüllü olarak kamu kurumlarının hepsine destek veriyoruz bu çalışmalarda. Bütün bu mevzuat hazırlanırken gözettiğimiz belli ilkeler var. Evet, dünyada ya da Avrupa’da belli ilkeler, yaklaşımlar açıklanıyor ama Türkiye’nin kendi doğruları, kendi gerçekleri ve kendi ihtiyaçları var. Bunları birazcık bize harmonize ederek, bize uyumlaştırarak bu tarafa hep sürekli aktarmaya çalıştık.

Türkiye’de aslında bilişim hukuku çok uzun yıllardan beri ya da bilişimle ilgili yapılan çalışmaların geçmişi çok eski yıllara dayanıyor fakat herkes tarafından kabul edilen, toplumun bütün kesimlerinin üzerinde hemfikir olduğu, ayakları çok yere basan en rahat vizyon, beğendiğimiz vizyon 2023 hedefi oldu. 2023 hedefinde çünkü bilişim ve teknolojiye ilişkin olarak Türkiye’nin hedefi nedir, bu hedefe götüren yol da hangi kapsamda hareket edilecektir, bu çok net bir şekilde ortaya kondu ve vizyon 2023 gerçekten akademi olsun, kamu olsun, özel sektör olsun ya da global başka partiler olsun herkes tarafından benimsenen bir yaklaşımdı.

E-Dönüşüm Türkiye Projesi var yine uzun yıllardan beri yürüttüğümüz. Bu da sonuçta öncelikle kamunun modernizasyonu, vatandaşa sunduğu hizmetler anlamında kamunun hizmet yapma modellerinin öncelikle bir değiştirilmesi, bizim “e-devlet” olarak kısaca ifade ettiğimiz çalışmaları da kapsamına alan bir süreç.

Sorunlar ne bilişim hukukuna ilişkin olarak bizim yaşadığımız? Öncelikle her konu, ister vizyon 2023 kapsamında olsun ister E-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında olsun yapılan her çalışma, atılan her adım beraberinde bir mevzuatın hazırlanmasını gerektiriyor, genellikle karşımıza bu şekilde çıkıyor. “Elektronik fatura” dediğiniz vakit bir mevzuat şeklinde karşımıza çıkıyor, “elektronik imza” bir mevzuatla geldi, “elektronik ticaret” bir mevzuatla karşımıza çıktı, dolayısıyla hangi konu olursa olsun bir hukuki tabanının, altyapısının hazırlanıyor olması gerekiyor.

Burada da, dediğim gibi, hani dünyada neler oluyor, Avrupa’da neler oluyor aynı konuya ilişkin olarak, buna bir oturup bakmak gerekiyor. Bunun dışında bu tür çalışmalar yapılırken konuya ilişkin olarak yurt içi olabilir, yurt dışı olabilir, konuyla ilgili olarak uzman kişiler kimlerdir, genelde bunlardan destek alınarak hareket edilmesi önem taşıyor.

Bizim Türkiye olarak yaşadığımız bu süreçteki sorun ve sıkıntıları belki şöyle özetleyebiliriz: Türkiye’de bilişim hukukçusu ihtiyacı söz konusu yani bilişim hukukçusu, bu konuya vâkıf olan yetişmiş insan kaynağına ilişkin bir sorunumuz var. Bu insan kaynağı olmadığı için bahsettiğimiz yasal düzenlemeler hazırlanırken aslında konuya vâkıf olmayan insanlar bir araya gelerek bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Dolayısıyla o bakış açısı yasal düzenlemelere yansıtılamadığı için aslında temel bir problemimiz var. Bilişim hukukçusu ihtiyacını karşılamak için şu an Türkiye’deki ilk ve tek enstitü bizim Enstitümüz, Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü; bünyesinde bir master programı var 2010 yılından beri başlattığımız. Kamu sektörü, özel sektör bilişim anlamında, STK’lar ve akademi herkesin bulunduğu bir yer ve gelen bütün öğrencilere, 360 derece, yurt içi, yurt dışı “Bu konu nedir?”i öğretmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla hani üniversite olarak bu ihtiyacı karşılamak üzere kendimiz birtakım çalışmalar yapıyoruz ama burada da göreceğiz ki bir adım sonrasına geçemeyeceğiz Türkiye’de çünkü akademik anlamda uzmanlık yani dünyada da bizde de doktorayla başlıyor, bilişim hukuku master programı yapmış öğrencilerimiz ve hukukçularımız olacak ama bilişim hukuku doktorası hiçbir zaman Türkiye’de yaptıramayacağız. Sebebi de YÖK. Bilişim hukuku konusunu ne doktora yapılabilecek hukuk disiplini altında ayrı bir alan olarak görüyor ne doçent olabileceğiniz ayrı bir alan olarak görüyor ne de profesör olabileceğiniz bir alan olarak görüyor; dolayısıyla bu temel bir problem. Bunu tıp fakültelerinde yapmıyor örneğin. Tıp fakültesinde, çok doğrudan sağlıkla ilgili olduğu için biri gidip “Şu alanda çalışmak istiyorum.” dediği vakit ona ilişkin uzmanlık alanları hemen açılıyor. Ama hukukta kemikleşmiş bir yapı var; bildiği üç-beş alanın dışında başka bir konuyla gittiğiniz vakit -bu sadece bilişime özel de değil, hani rekabet var, fikrî mülkiyet var, enerji hukuku var- bütün bu alanlara karşı YÖK kapalı. Dolayısıyla, temel sorunumuz insan kaynağı ihtiyacı. Buna ilişkin olarak da önümüzde aşmamız gereken bir YÖK engeli duruyor.

Bunun tabii, tetiklediği ikinci sonuç şu: Yetişmiş nitelikli insan kaynağı olmayınca dünyada bilişim hukukuna ilişkin neler oluyor, hangi çalışmalar yapılıyor, bunları Türkiye’ye aktaran işte yüksek lisans tezleri, doktora tezleri, akademik çalışmalar, bilimsel çalışmalar çok fazla yok. Bizden işte ancak yeni master programı öğrencileri mezun olacak, onların yazdığı tezlerle bilişim hukuku dünyasına bir şeyler katmaya çalışacağız ama yeterli değil, referans kaynaklara ilişkin de bir şeyimiz var, insanlarımız olmadığı için problemimiz var.

Bunun dışında Avrupa Birliği uyumu, bilişim hukuku mevzuatını etkileyen unsurlardan birisi. Sırf bu uyumu yerine getirelim diye, Avrupa Birliği’nde ne yapılmışsa motamot Türkçeye çevrilerek yasal düzenlemeler

hazırlanmaya çalışıyor. Bu yanlış. Her halükârda -hangi konu olursa olsun, bilişim ya da başka bir konu- bizim gerçeklerimize, bizim ihtiyaç ve beklentilerimize göre bunların uyumlaştırılması gerekiyor. Bu da bizim bazen yaşadığımız sıkıntılardan birisi oluyor.

Mevcut düzenlemeler bir problem. Mevcut düzenlemeleri de bilişim hukukunun ya da sektörün gelişmesi, bu alanın gelişebilmesi adına tekrar bir revize etmemiz gerekiyor. Bazen mevcut yasal düzenlemelerdeki blokajlar da bizim ilerlememizi ve adım atmamızı engelleyebiliyor.

Bazen düzenlemeler güzel çıkıyor fakat bunu uygulayacak olan kamu sektörü ya da özel sektördeki görevli olanlar konuyu tam anlayamadıkları için yasal düzenlemeler kâğıt üstünde kalıyor, uygulama alanı bulması biraz problem ve sıkıntı yaşayabiliyor belli noktalarda da.

Neler yapılabilir, çözüm önerileri neler olabilir? Eğitim ve bilinçlendirme önemli. Özellikle, dediğim gibi, bir bilişim hukukçusu, bugün kürsüde oturan hâkim ya da savcısı... Bilişim hukukuna ilişkin, yargının karar verecek olan mekanizmalarında da bu çok önemli. Dolayısıyla biz, bilişim ihtisas mahkemelerinin kurulmasını bu anlamda destekliyoruz üniversite olarak çünkü önüne bir olay gittiği vakit artık bilişim hukuku klasik hukuk fakültesi bilgisiyle çözülebilecek bir şey değil, konu değil. Bugün kendi içinde de bilişim hukuku çok üst, yukarılarda bir başlık olarak kaldı. Bizim, örneğin Enstitüdeki program içerisinde öğrencileri artık belli alanlara itiyoruz. Örneğin adli bilişim uzmanı olmak isteyenler ayrı bir yere gidiyor, veri koruması hukukuna daha yoğun emek veren ve veri koruması uzmanı olmak isteyenleri ayrı bir tarafa yolluyoruz. Elektronik haberleşme hukuku bizim için ayrı bir alan, o tarafa doğru itiyoruz. Dolayısıyla, program içerisinde de öğrencileri artık bilişim hukukunun alt dallarıyla tanıştırıyoruz. Sonuçta, kürsüde oturan hâkimin önüne şimdi bilişimle ilgili bir olay gittiği vakit, hukuk fakültesi bitiriyor, hâkimlik stajı yapıyor, arkasından geçiyor, önüne gelen herhangi bir dava gibi bilişim hukukuyla ilgili de karar vermek zorunda kalıyor. Bu da sonuçta, çıkan yargı kararlarının “tatmin edici olmaması” şeklinde eleştirilere falan sebebiyet veriyor. Dolayısıyla, eğitim ve bilinçlendirme, toplumun her alanında, özellikle ama yargı için önemli hususlardan birisi.

“Düzenleyici etki analizi” dediğimiz bir kavram var. Bu aslında Türkiye’ye yabancı değil. Başbakanlığın düzenlemelerinde adı bilişime ilişkin olsun olmasın herhangi bir yasal düzenleme hazırlandığında, belli bir rakamı geçtiğinde düzenleyici etki analizinin yapılması isteniyor. Bunu en son Elektronik Ticaret Kanunu Tasarısı’na ilişkin olarak -en azından katılabildiğim ölçüde- Medisteki süreçlerini de yaşadık ve açıkça tekrar gördük. Bilişim hukukuna ilişkin özellikle bir yasal düzenleme geliyorsa eğer Parlamente’ye, mutlaka ya da kamuoyuna ilgili kurum tarafından hazırlanıp görüşe açıldığında, düzenleyici etki analizinin -yani belki adını “SWOT” analizi olarak duydunuz- fırsatlarının, faydalarının, tehditlerinin, zayıflıklarının analiz edildiği bir raporun ortaya konulması gerekiyor. Genelde Avrupa Birliği düzenlemeleri, direktifleri hep bu raporla beraber çıkar ve o düzenleme yapıldığında hayırlı mı olacak yoksa şer mi olacak herkes zaten baştan bir şekilde öngörebilir aşamada ya da konumda bu düzenlemeyi değerlendirme fırsatı bulabiliyorlar.

Bunun dışında, bilişim hukukuna ilişkin çok mevzuat çıkıyor, çok hazırlık çalışmaları ya da üzerinde çalışılan mevzuat çok fazla Türkiye’de ama mevcut yasal düzenlemelerde, dediğim gibi, bunlara engel olan hükümlerin de bir şekilde analiz edilmesi, değiştirilmesi bir süreç. Bunun da bir şekilde yapılması, bizim yaşadığımız klasik sorunların çözümünde önemli bir aşama olacak diye düşünüyoruz.

Sonra, Parlamento üyelerine geliyorum, hepinizden şöyle bir isteğim var: Amerika'daki parlamenterler, meclislerine bilişimle ilgili ya da bilişim hukukuyla ilgili bir yasal düzenleme geldiğinde eğitim istiyorlar, “Biz neye evet neye hayır dediğimizi bilmek istiyoruz.” diyorlar. İş temposu ve yoğunluğu içerisinde her bir yasal düzenlemeye aynı derecede emek ve zaman ayırmanız da mümkün değil. Dolayısıyla, konusuna göre, ilgili düzenleme görüşülmeden önce, oylanmadan önce eğitim ve bilgilendirme istiyorlar. Benzer bir şeyin bizim Parlamentomuzda da olması gerektiğini ben düşünüyorum ve inanıyorum. Her halükârda, örneğin elektronik ticaret konuşulduğunda ya da kişisel verilerin korunması geldiğinde ya da siber suçlarla ilgili bir düzenleme hazırlanıp Parlamentaoya geldiğinde, bu bizi nereye götürmektedir, neye evet neye hayır denmesi gerektiğini bir bilimsel doğrular çerçevesinde herkesin bilebilmesi gerekiyor.

O yüzden, eğitim konusunun bilişim hukuku konusunda Parlamento içinde ben çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bunun için Meclis Başkanı Sayın Cemil Çiçek Bey'e ben bir faks yollamıştım, Enstitü olarak bunu ben istemiştim, “Gönüllüüz; bilişimle ilgili düzenlemeler geldiğinde gelip Parlamentaoya eğitim vermeye hazırız. Dolayısıyla değerlendirin; talep ediyoruz, bizi lütfen çalıştırın, kullanın.” demiştik. Henüz bir geri dönüş alamadım ama bu fırsat bana şimdi sunuldu, sizin Komisyonunuza gelip bilgilendirme yapma, o yüzden bu talebimi tekrar huzurlarınızda yinelemek istiyorum: Biz Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü olarak, dediğim gibi, 98 yılından beri zaten bunu gönüllü olarak devlet için yapıyoruz, Parlamento için de yapmaya hazırız her türlü önünüze gelecek bilişimle ilgili konuda eğitim vermek için.

Nitelikli insan kaynağına tekrar vurgu yapıyorum ama dediğim gibi, Türkiye'de, örneğin kanatlı kümes hayvanlarından doçent olunabiliyor ama bilişim hukukundan hiçbir şey olamıyorsunuz, doktora bile yapamıyorsunuz. Buna ilişkin, YÖK'teki bakış açısının bir şekilde, en azından hukuk disiplinine karşı değişmesi bizim için önemli.

İhtisas mahkemeleri önemli. Özellikle 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un uygulanması sürecinde mahkemelerde yaşadığımız çokça problemler oldu. Bunları çözmek için arka tarafta Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve Adalet Bakanlığının UYAP sistemlerini birbirleriyle haberleştirdik. “Hâkim ve savcı karar vermeden önce Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına sorarak bir şekilde karar vermesi.” gibi, arka tarafta kimsenin şu an bilmediği birtakım düzenler ve sistemler çalıştı. Bunları el yordamıyla minimize etmeye çalıştık biz. Dolayısıyla, orada oturan, örneğin bir bilişim ihtisas mahkemesi olsa ve bu olaylara oradaki hâkimler baksa, arka tarafta bu tür başka a, b, c planları, vesaire hazırlamamıza belki gerek kalmayacak.

Demin yine söylediğim gibi, mutlaka bilişim hukukunun Türkiye'de ayrı bir disiplin olarak kabul edilmesi, bunun doktorasını yapan örneğin hâkimin olması, bunun doktorasını yapan savcısının ya da doçentinin kürsülerde ya da başka alanlarda görev yapıyor olması gerekiyor.

e-Devlet projeleri bizim için önemli. Şu an Türkiye'de çatalanmış bir vaziyette, iki başlı yürüyor. e-Devlet, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının kanun hükmünde kararnameyle koordinasyonunda yürüyor ama “bilgi toplumu” dediğimiz konu, Devlet Planlama Teşkilatı Bilgi Toplumu Dairesi bünyesinde yürüyor. Biz naçizane, bu iki konunun birbiriyle çok bağlantılı olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla, ayrı ellerde yürümesinin yarattığı birtakım şeyler var, muhatap bulma, sorunu anlatma ya da projeleri hızlandırma ve

yürütme gibi. Dolayısıyla, tek elde birleştirilmiş bir bilgi toplumu ve e-Devlet stratejisi Türkiye'nin, bizim önem verdiğimiz, desteklediğimiz unsurlardan birisi.

e-Devlet projeleri için, örneğin 2006 Türkiye'nin Bilgi Toplumu Strateji Raporu'nu açıp baktığınız vakit yüz on bir tane eylem tanımlanıyor. Yüz on bir eylemin birçoğu için aslında bilişim hukukuna ilişkin bir düzenleme yapılması gerekiyor. Dolayısıyla, e-Devlet Türkiye çalışmaları bizim için önemli ama Bilgi Toplumuyla koordine ve birleştirilmiş şekilde yürütülmesi de önemli ama şu anki mevcut yapıya baktığımızda, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bünyesinde ve koordinasyonunda yürütülen o çalışmalara da mutlaka destek olunması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Keser, hem net hem kısa hem de zamanı son derece uygun bir şekilde kullandığınız için ve verdiğiniz önemli bilgiler için teşekkür ediyorum.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben konuyu tartışmaya açacağım ama iki tane şeyi söyleyip daha sonra arkadaşlara söz vereceğim.

Bu “YÖK engeli” diye zikrettiğiniz hususla ilgili YÖK’le yazışmalarınız muhakkak olmuştur.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Bolca ve hiç cevap yok.

BAŞKAN – Ha, cevap yok. O zaman, cevap vermediği için...

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Yargı yollarına artık gitmek gerekecek. Dolayısıyla, hani onu da çok sevmiyorum, hani devletiyle kavgada olan bir insan hiç olmadım ben. Dolayısıyla, düzeltme...

BAŞKAN – Siz hukukçusunuz değil mi?

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Hukukçuyum.

BAŞKAN – Doçent olduğunuz zaman –inşallah olursunuz- kendinizi ne olarak tanımlayacaksınız?

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Ben kendimi... Şu an örneğin Türkiye’de olamıyorum. Yardımcı Doçentim. Bilişim hukuku konusunda doçent olmak istediğimi defalarca Üniversitelerarası Kurula ve YÖK’e iletiyorum, hiçbir şekilde cevap gelmiyor ya da arka tarafta yapılan görüşmelerden bir şekilde bana aktarıldığı kadarıyla “Ne gerek var canım, medeni hukuktan da girebilir, ceza hukukundan da girebilir.” gibi fantastik yaklaşımlar iletiliyor. Dolayısıyla, hani ayrı bir disiplin, ayrı bir uzmanlık alanı olarak görme şeklindeki yapı, YÖK nezdindeki hukukçularda maalesef yok.

BAŞKAN – Şimdi ben şeyi söyleyeyim; zaman zaman arkadaşlarıma bilgi verdim, YÖK Başkanımızla 2 defa görüştüm ben. Geniş kapsamlı olarak bu Komisyonda YÖK Başkanlığının da mutlaka sunum yapması gerektiğini ifade ettim. Geçenlerde uzun da bir yazı yazdık yani o bilişim hukukunun da içinde olduğu. Hatta, yükseköğretim kurumlarındaki “bilgisayar mühendisliği” şeklinde zikredilen ama artık günümüzde o ihtiyacı karşılamaktan uzak eğitim modellerini, teknokentlerin yapılarını, üretimi sağlayacak

yazılım alanındaki uzman sayısını artıracak bilişim hukukuyla ilgili kafa yoran insanları ve de titr alabilmesiyle ilgili konuları da gündeme getirdik, yakında onlardan da bir sunum alacağız ama bu ifadenizi de YÖK yetkilileri geldiği zaman gündeme getireceğiz.

Yani cevap vermemiş olmaları belki bir yönüyle şey olabilir...

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – “Düşünüyoruz.” anlamına geliyor diye teselli ediyorum kendimi.

BAŞKAN - ...yani “Acaba bizim şeyimizi ihmal mi ediyor?” anlamına gelebilir ama belki de düşünüyordur yani.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – “Düşünüyoruz.” diye yorumluyorum.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – “Nasıl olsa Bilişim İnternet Komisyonuna gelineceğiz, orada görüşürüz.” demişlerdir Başkanım.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Hesap vereceğiz nasılsa...

BAŞKAN – Şeyle ilgili “Cemil Bey de bilgi vermedi.” dediniz.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Geri dönüş olmadı maalesef Başkanlıktan.

BAŞKAN – Demek ki siz zor sorular soruyorsunuz, yani kolay sorular sorsanız cevap verilebilir ama bununla ilgili...

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Ama çok rahat ve kolay bir soru bu.

BAŞKAN – Tabii. Bunu da Sayın Başkanımızla da konuşacağız, bilişim hukukuyla ilgili. Yani peyderpey değil de belki de genel olarak “Bilişim hukukuyla ilgili Parlamentoda nasıl davranmak lazım?” falan, böyle bir şey olabilir, sempozyum, konferans, vesaire filan gibi bir şey olabilir belki.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Bizim hani hep kritik gördüğümüz ve uygulamaya geçtiğinde, hem akademi hem kamu hem özel sektör hem Türkiye’nin dünyadaki repütasyonu, Türkiye’nin işte yatırım ortamları açısından cazip olabilmesi gibi bir sürü farklı parametre var bizim önemseydiğimiz. Bir yasal düzenleme Parlamentodan çıktığında, işte “Türkiye de bunu yapmış.” falan dedikleri vakit, gidip bir uluslararası konferansa katıldığımızda bunları duymak istemiyoruz. Biz onlardan daha iyisini yapıyoruz, bunu çok defa gösterdik. Dolayısıyla, minik iki-üç tane de problem yaşıyorsa da doğrudan hani benim istediğim, Veri Koruma Yasası geldiğinde örneğin çağırın, gelip anlatalım, konuşalım... Belki birçok parlamenter şimdiye kadar “fişleme yasası” olarak Veri Koruma Yasası’nı algıladı ve düşündü. Tam tersini yapmaya çalışan bir düzenleme ama anlatamadık, anlatılamadı. Ya da bir elektronik ticaret; işte sektörün önü açılsın, Türkiye bundan büyük paralar kazanacak, yatırım ortamı iyi olacak... Burada işte aksayabilecek hususlar, en azından, Parlamentoda görüşülmeden önce... Son yer çünkü burası, başka şeyi yok.

BAŞKAN – Bir şey söyleyeceğim. Arama konferansımıza siz teşrif edeceksiniz. Mail adresiniz var. Sonunda “tr” uzantılı bir mail adresini dünyanın her yerinde kullanabilmek adına ne yapmak lazım, arama konferansında bunun cevabını istiyorum sizden.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Memnuniyetle. Bu da herhâlde, İnterneti Geliştirme Kurulunun –yeni, Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde çalışacak- açıkça tanımlanmış görevlerinden birisi.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Ramazanoğlu, buyurun lütfen.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Başkanım.

Leyla Hanım’a bu değerli sunum için teşekkür ediyorum.

Bu e-Ticaret’le ilgili komisyon kurulduğunda o komisyonun ilk toplantılarına ben katılmışım dinleyici olarak, komisyon üyesi olmamama rağmen. Orada Tekin Memiş Hocamızla benim bazı sohbetlerim oldu, ayaküstü Leyla Hanım’la da birkaç konuyu değerlendirmiştik. Leyla Hanım’ın İnternet sitesini ben takip ediyorum, orada koyduğu değerli bilgileri de yakinen izliyoruz.

Şimdi ben, öncelikle şu samimi düşüncemi ifade edeyim: Yarın bu bilişim hukuku, Leyla Hanım’ın bahsettiği gibi bir kurumsal yapıya dönüşse bile, inanın Hocam, Leyla Hanım’a doçentlik jürisi kurmak bile zor çünkü bu konuda yetişmiş insan sayısı gerçekten az fakat ben şöyle bir konuya değinmek istiyorum burada, söz almışken: Siz beni tanıyorsunuz, ben bu kavramlara çok titizlik gösteriyorum. Leyla Hanım da kavramlarla ilgili sunumunda bahsederken üç tane farklı kavram kullandı. Bir, kendilerinin Enstitüsünün isminin “Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü” olduğunu söyledi, bu birinci kavram. İkinci kavram, “Bilişim ve iletişim hukuku” diye sunumlarınızda bahsettiniz. Üçüncü kavram “Bilişim hukuku” dediniz, daha ziyade bu bilişim hukukunu kullandınız.

Şimdi tabii, Sayın Başkanım bunu not aldı, bunu tabii ki biz YÖK’le konuşacağız, tartışacağız ama biraz daha üst başlık tercih etmek suretiyle, YÖK’e böyle bir teklif götürdüğümüz zaman biraz daha üst başlık götürmek suretiyle...

BAŞKAN – Kapsayıcı...

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Kapsayıcı.

...sizin bu üç farklı konsept şeklinde ortaya koyduğunuz tanımlamalara ben bir dördüncü seçenek getirmek istiyorum uygun görülürse -bunu da o arama konferansında yine ben tekraren dile getireceğim- o da “bilgi ve iletişim hukuku”

Şimdi, dikkat ediniz, iletişim konusu olmayan bilgi de dâhil oluyor bu suretle çünkü bilişim konusu olmayan veya iletişim konusu olmayan bilgi de dâhil oluyor. Bu konuda bir boşluk var Leyla Hanım, anlatabildim mi?

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Evet.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – O zaman, biz daha üst bir başlık seçelim; iletişimin konusu içine girdiği bilgiye zaten talibiz, bilişim alanına giren bilgiye de zaten talibiz, bu bilgileri yönetmeye talibiz ama bir de her ikisinin alanına girmeyen bilgiler var, o zaman ne yapalım? “Bilgi ve iletişim”

diyelim. Dolayısıyla, zaten bilişim, bilginin alt başlıklarından birisi. İletişim ise bilginin bir yerden bir yere nakledilmesi, transferi. Onun için, iletişimden sarfınazar edemeyiz. “Bilgi ve iletişim hukuku” dersek, bu üç sihirli kelimeyi bir arada kullanırsak, o zaman diğer sizin kullandığınız üç seçenekten daha üst bir başlık elde etmiş oluyoruz ve bu şekilde YÖK’e başvurursak o zaman sağlam bir gerekçemiz olmuş olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Ben teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ben de sunum için Değerli Hocamıza teşekkür ediyorum. Ben, kısa bir-iki sorudan sonra bir yorum yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Yalnız, yorumunuzda bu bilişim hukukuyla ilgili eğitim de olsun mutlaka.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Kesinlikle onunla alakalı yapacağım.

BAŞKAN – İdris Bey hukukçudur, iki dönem baro başkanlığı yapmış bir arkadaşımız ve bu işe de kafa yoran bir arkadaşır.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü olarak sadece sizin Üniversiteniz de mi var?

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Evet.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Başka bir yerde yok?

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Yok. Çok zorlanarak YÖK’te bunun da savaşını verdik çünkü hukukta, sadece banka ve ticaret hukuku enstitüsüne izin vermişler, yıllarca başka hiçbir enstitüye izin vermemişler; o yüzden, kurulmasına çok karşı çıktılar, zorla kurduk.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şimdi, özellikle benim meslek hayatımda da başımdan birkaç sefer geçti; fikrî ve sınai haklar mahkemeleri, özellikle bu alanda ihtisas mahkemeleri olarak görülüyor. Fikrî, sınai haklar, rekabet ve bilişim hukuku olarak...

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Enerji...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – ... en azından bunu, üçünü, YÖK’e yazılacak şeyde bu şekilde, üst bir çatı olarak gösterilebilir ancak benim maalesef gördüğüm burada, sizin dışınızda olmadığını iddia ediyoruz ama üniversitelerin büyük bir çoğunluğu da bu uğurda uğraş sarf edenler bilirkişiliklerde bir tekel oluşturmuşlar. Şimdi Ankara’da, İzmir’de, Adana’da, Diyarbakır’da, İstanbul’da, hangi mahkeme olursa olsun ismi geçen bir kısım hocalarımızla, demin ismi geçen Değerli Hocamızla -benim hem hemşehrime hem de çok yakinen tanıdığımız bir arkadaşımız- bir-iki de panel yaptık biz baro ve üniversite ayağıyla. Onları da getirdiğimizde hep aynı noktaya vurgu yapılıyor. Mesela şimdi demin Değerli Milletvekilimizin söylediği bir hadise vardı, siz dışarıdaydınız. Mesela ben, İnternet’e erişimin engellenmesi kararının mahkemeler tarafından verilmemesi

gerektiğini, bunun daha farklı bir yöntemle, aynen tüketici hakem heyetlerinde olduğu gibi bir heyet huzurunda illerde verilebileceğini ifade ettim. Bunu da söylerken yargıda maalesef ciddi anlamda bir eğitimden geçmeyen arkadaşlarımızın kürsüye geldiğinde bilişim ve İnternet teknolojisinden bihaber olması, pek çok konuda da tam manasıyla kendisini eğitememiş olmasından kaynaklanan bir kısım sıkıntıların olduğunu düşünerek. Şimdi sizlere, özellikle her ikinize de, yani benim bu düşüncemin doğru olup olmadığı veyahut da bu düşüncemi destekleyip desteklemediğinizin sorulmasını özellikle Başkanımız delaletiyle istiyorum ve tabii ki Değerli Milletvekilimiz olaya farklı bir açıdan baktığı için.

Bir ikincisi de özellikle Parlamentonun dışarıdan hizmet alabileceğini, Parlamentonun hizmet alabildiğini vurgulamak istiyorum. Yani bunun için Parlamentodaki üyelerin bu konuda eğitilmesine gerek yok ama tersini düşünelim, vev ki eğitilmesine gerek var. Ben şu anda Bilişim İnternet Komisyonunun bir üyesi, bir hukukçu olarak sizlerden doktora konusunda, yüksek lisans konusunda sizin Üniversitenize başvursam - belirli de background'umuz var- ama siz hâlâ bu noktadaki, Parlamentodaki bir milletvekilini bile orada bu tür dersleri vermek üzere bir sınav, öncelikli bir sınavdan geçirip oradan aldığı puana göre değerlendiriyorsunuz, doğru mu?

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – YÖK yapıyor maalesef, biz yapmıyoruz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hayır, işte o zaman bu tavsiyede bulunacaksınız, YÖK'e de, bizler de yardımcı olacağız. Ben sizin gönüllü bir öğrenciniz olmayı isterim.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – ALES'i biz yaratmadık, çünkü ALES'i YÖK yarattı.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Çünkü bu alanın bakir bir alan olduğunu ifade etmek istiyorum. Ciddi anlamda da gelecekte çok önemli işlere bu alanda yetişecek bireylerin damga vuracağına hukuki olarak da inandığım için de bu Komisyondayım ve bu çalışmalarınızın tabii ki biz devamını diliyoruz ama özellikle şunu da bir sefer daha ifade etmek istiyorum: 5651'de olduğu gibi, yaptığımız düzenlemelerin çoğunun yasal mevzuattaki bir kısım kanunlarla çeliştiğini, birbiriyle çakıştığını düşünüyorum ve demin de ifade ettim, bunun yasal olarak altyapısının daha sağlıklı hazırlanabilmesi için Anayasa'da bu hususun ifade edilmesi ve bu uğurda da uyum yasalarıyla bu düzenlemelerin yapılmasının uygun olacağını düşünüyorum, soruma da cevap istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Keser.

Yani Yasin Bey'i şey yapmıştım ama o sunumunu bitirmişti.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Soru ikimize de gelince...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Yasin Bey'den de öğrenmek istiyorum çünkü uygulamanın içinde sıkıntıyı arkadaşlarımız yaşıyor. Hâkimin önüne dilekçeyi götürdüğünüz zaman hâkim bunu algılamakta zorlanıyor, o yüzden soruyorlar.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Şimdi hani arka tarafta, uygulamada olana bakacak olursak,

mahkemenin önüne bir şey geldiği vakit hakikaten TİB'e soruyor, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına soruyor: "Erişimin engellenmesi kararı vermesi gerekiyor mu yoksa gerekmiyor mu, vermesi gerekiyorsa o somut olaya uygun olarak hangi şekilde erişimin engellenmesi kararı vermesi gerekir?" Bunu danıştığı yer, teknik bir yer. Dolayısıyla oradaki şeylerden, hani bir farklı yerden bir görüş alarak kalkıp ona göre kararını veriyor. Bu da bakıldığı vakit, sizin söylediğiniz gibi, "Mahkemeden alınıp Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ya da daha ayrı bir yapı ya da daha başka bir yere verilirse ne olur?" sorusunun cevabını, aslında arka tarafta şu an açık olarak yaşıyoruz.

Verilen kararlar, dediğim gibi, hâkim tarafından ya da savcı tarafından belki veriliyor ama arka tarafta bu işi teknik olarak zaten regüle eden, organize eden yere sorularak veriliyor.

Fakat bunun tabii şeyi önemli, eğer bir İnternet'e erişim örneğin, temel bir insan hakkı olarak belki bizim Anayasa'da da şimdi tanımlanacak. Dolayısıyla, bir anayasal hakkı olacak bireylerin, arkasından mutlaka bir anayasal hakka ilişkin kısıtlama getirilecekse ya da sınırlama olacaksa bunun bir yasayla yapılması gerekir. Yasa olduğu vakit de herkes bir hâkim güvencesi isteyecek. Dolayısıyla, hani bu tür tanımlamalar bakımından da dediğim gibi biraz böyle bir silsile olarak hani yasal düzenlemeler bizi nereye götürecektir, ona bakmak gerekiyor.

BAŞKAN – Buyurun Yaşın Bey.

TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI HUKUK DANIŞMANI YASİN BECENİ – Sayın Vekilimin belirttiği yöntem bence çok uygun. Özellikle, öncelikle Anayasa'da bunun bir temel hak ve özgürlükler olarak tanımlanıp, vatandaşların özellikle İnternet'e erişim ve Sayın Vekilimizin de belirttiği o diğer kavramları da dikkate alarak bir temel hak ve özgürlük olarak belirlenmesi çok önemli.

İkinci konu: Türkiye biraz bazı konularla ilgili... Size tamamen katılıyorum; siz üstat bir hukukçu olarak, baro başkanlığı da yapan bir insan olarak, uygulamanın da içinden gelen bir insan olarak konulara çok daha vâkıfsınız. Şimdi, bizde biliyorsunuz derdest davaların sayısı... Türk insanının karakteri gereği, herhangi bir şeyi olduğu zaman bu işi savcıya, hâkime götürmesi. Mesela Avrupa Birliğiyle bu konuyu karşılaştırdığımız zaman -dünya kullanımıyla alakalı olarak- mesela çok popüler bir sosyal medya sitesinde gerçekleştirilen ihlallerle ilgili hangi ihlal tiplerinin yargıya yansıdığını kategorize ettiğimiz zaman Türkiye'de yüzde 95 oranında kişilik haklarına hakaret, kişilik haklarına saldırı ve insanların profillerinin hack'lenmesi olduğunu görüyoruz ama bunu Avrupa, Amerika düzlemine çevirdiğiniz zaman, diğer ülkelerdeki hususlara baktığınız zaman ise yargıya yansıyan uyuşmazlıklar çocuk pornografisi, uyuşturucu madde temini gibi ağır suçlar, bunlar yargıya yansır.

"Peki, o insanlar hakaret edildiği zaman hiç yargıya gitmiyorlar mı?" anlamına geliyor. Hayır ama başka çözecek mekanizmalar var, işte Sayın Vekilimizin, sizin de ifade ettiğiniz gibi. Avrupa Birliğinde bunu, genel anlamda, veri korumasıyla ilgili olan kurullar çözüyor yani veri koruması kuruluna başvuruda bulunuyor, veri koruması kurulu bu başvuruları alıyor, -mesela ilgili kişiye hakaret ve bunun gibi şeyler olmuşsa- o ihlalin durdurulmasıyla ilgili gerekli olan önlemleri alıyor ve mekanizmayı çalıştırıyor ama bizim veri koruması kanunumuz yok, veri koruması kurumumuz yok, dolayısıyla, vatandaşımız bunu yargıya götürüyor. Dolayısıyla, bize özgü de bir çözüm modeli bulunabilir, belki veri korumasıyla ilgili kanun tasarısı yasalaştıktan sonra bu yönde de aksiyon olabilir. Sayın Vekilimizin söylediği gibi, valilikler nezdinde birtakım kurullarla bu sorunlar

da çözülebilir ama yargıya yansıyan uyuşmazlık sayısının düşürülmesinde bence çok dikkate alınması gereken bir değerlendirme, görüş diye düşünüyorum efendim.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Küçük bir ekleme yapabilirim belki bu noktada Yasin’e. İl insan hakları kurulları valiliklerde çalışan... Biz, bilişimle ilgili örneğin birçok olayı orası aracılığıyla çözdük ve hiçbirisi yargıya gitmedi. Örneğin İstanbul’unki ve Ankara’nınki çok etkin çalışıyor il insan hakları kurulları. Hani, alternatif yapı ve modeller var, dolayısıyla çalışabilecek ve yargıya gitmeyi bloke edebilecek olan yapılar da mevcut zaten.

BAŞKAN – “Veri koruması” deyince, “ilaçta veri koruması”, “veri münhasıriyeti” diye bir kavram var. Bence “kişisel verilerin korunması” ifadesini kullanmak daha tanımlayıcı olur.

Buyurun Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu kadar hukukçu arasında sadece vatandaş olarak fikirleri dile getirme yetkim olduğunu görüyorum.

BAŞKAN – İlk defa böyle oluyor, Komisyonda ilk defa hukukçular yan yana geliyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir de intikam seziyorum; bu Komisyonda hep doktorlar çoğunlukta idi, bizler konuşurduk, onlar o konularda biraz geri dururdu, şimdi hukukçuları görünce maşallah açıldılar.

BAŞKAN – Bu konuda onlara da söz vermek lazım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Tabii canım ama yani ben de dehşetimi dile getirmek istiyorum şimdi.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Hocam, gene inisiyatif bizde yani merak etme.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – “Bizde” diyorsunuz. Yani “Şöyle bir baktığın zaman sayı dengesi dengede görünüyor ama bizim ağırlığımız daha fazla.” diyorsunuz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Özgül ağırlığınız fazla.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Özgül ağırlığımız daha fazla...

Şimdi, hakikaten hayretler içerisinde dinledim, yani hukukçular diyorlar ki: “Kardeşim, bizim yetkimizi alın başkasına verin.” Bu çok enteresan geldi bana yani bir meslek erbabı kendi işini reddediyor, diyor ki: “Bu benim işim değildir, bunu alsınlar işte valilikte ya da bilmem teknik heyette 3-5 kişi bir araya gelsin yapsın.” Bu, ancak ve de ancak, yasama, yürütme ve yargının birbirinden bağımsız olmadığı durumlarda geçerlidir. Bu sizin söylediğiniz mükemmel bir şey. Bakıyorsunuz yürütme var, tamam, bu yürütme her yerde var. Yürütme yasamayı götürüyor mu? Evet, Parlamento, büyük bir çoğunluk var, yürütme ne derse Parlamentodan o çıkıyor, aksi mümkün değil şu anki şeyde. Buradaki tek dayanacağımız şey yargıydı, yargı da halloldu. “Tamam, o zaman biz niye uğraşalım o kadar, hâkimin işini... Nasıl olsa yürütme ne derse o olacak, bari bir komisyon kuralım, olsun bitsin.” zihniyeti çok tehlikeli bir zihniyet, Ben vatandaş olarak bunu görüyorum.

Teknik bilmem, anlamam ama hukukta kendi hakkımı arayacağım bir yer olmalı diye düşünüyorum ama bu bağımsızlıklar yok ise, erkler ayrılığı yok ise dediğiniz çok doğrudur. O zaman, mesela “malpraktis” denilen hatalı tıbbi uygulamaları da götürmeyelim, 2 doktor koyalım, bir de sağlık müdürlüğünden bir eleman koyalım onlar versinler kararı çünkü teknik bir konu, yargıca ne gerek var! Öyle değil, öyle değil. Yani biz hâlâ,

sadece bu dönemde değil Türkiye Cumhuriyeti'nin her döneminde yargının bağımsızlığının özlemini çekiyoruz. Bağımsız bir yargının olduğu bir ortamda, sizin bütün bu konuştuklarınızın anlamını yitireceğini tahmin ediyorum. O zaman başı sıkışan yargıya gidecek. Yargı o zaman yürütmeye diyecek ki: "Hayır, yanlış yapıyorsun." Yürütme diyecek ki: "Pardon." O yüzden, yargıya hâlâ umudumuzu yitirmedik ama bu söylediklerinizden sonra benim umudum giderek giderek azalıyor gerçekten.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şahin.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sen merak etme...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Biz hallederiz diyorsun he?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hem ombudsmanlık hem ara buluculuk, bak oralarda...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Özellikle girmedim ara buluculuğa, orası ayrı dehşet bir şey yani onu da savunacaksınız...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Gelişmiş Avrupa ülkelerinin hepsinde var. Ombudsmanlık yüzün üzerinde ülkede var.

BAŞKAN – Sayın Şahin'in mikrofonunu açın arkadaşlar. Sayın Şahin'in mikrofonunu hiç kapatmayın arkadaşlar, bugün kapatmayın.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Evet, bugünden sonra zaten konuşmayacağım ama şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Tabii ki yargıya olan güveni kaybettiğimiz gün, bu ülkede asla ve asla huzur içerisinde yaşamamız mümkün değil. Hiçbir zaman için de yargının elindeki bir iş yükünün başka bir alana geçirilmesi gibi bir düşünce içerisinde de değiliz. Velez ki Ara Buluculuk Yasa Tasarısı Adalet Komisyonuna geldiğinde alt komisyona gidip görüş beyan edenlerden birisiyim, ara bulucuların mutlak surette hukuk eğitimi almış, en az beş yıllık tecrübeye sahip olan insanlardan olması gerektiği noktasında da. Avrupa'nın da aksine, motamot uygulayacağız diye bir hadise yok. Leyla Hanım çok güzel bir şekilde ifade etti, Avrupa'da olanın hepsini motamot Türkiye'ye uygularsanız bu olmaz. Bizde, ara buluculuğu gerçekleştirecek olan kişilerin en azından bir hukuk eğitiminden geçmiş olması, hukuk psikolojisini okuması gerekiyor ve bu anlamda da zaten düşüncelerimizi orada ifade ettik.

Yalnız, bizim sadece söylemek istediğimiz şu: İnternet'e erişim noktasında yargı süreci bazen uzadığı anda kişilerin kişilik hakları ciddi anlamda zarar görüyor ve bir yayın, yaklaşık bir ay boyunca İnternet'te, sayfada kaldığı an... Bunları seçim evresinde hepimiz yaşadık. Bizler siyasiler olarak aday adayı olduğumuzda, aday olduğumuz süreç içerisinde İnternet sitelerinden... Gelişigüzel İnternet siteleri; bunlar sağlıklı, gerçekten karşılığında dava açtığınız zaman hukuken zararınızı giderebileceğiniz veyahut da cezai mesuliyet açısından bir yaptırım olabilecek siteler de olmuş olsa dediğiniz doğru ama şu an Türkiye'deki uygulaması yasal imkânsızlıklar nedeniyle, gelişigüzel İnternet siteleri vasıtasıyla kişilerin insanlık haklarına çok ciddi anlamda saldırılar yapılıyor ve bu sürecin yargıda uzaması nedeniyle ben bu düşüncemi ifade ettim, illa ki böyle olacaktır demiyorum, sadece bir tavsiyedir yani.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama iki yanlış bir doğru etmiyor; o yanlış, bu da yanlış.

BAŞKAN – Bir şey soracağım, İnsan Hakları Kurulunda hukukçu var mı?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Var; İnsan Haklarında var, cezaevi izleme komitelerinde var. Mesela, ben söylerken özellikle barolardan birer temsilcinin olması gerektiğini de ifade ettim. Vali yardımcılarımızın büyük

bir çoğunluğu siyasal ve hukuk eğitimi almış olan insanlar. İlla ki bu olacaktır diye söylemiyorum ama bunu ifade etmekte de yarar var çünkü bir şekliyle bunu çözecek olan biziz. Bu Komisyon olarak da tavsiye niteliğinde bazı şeyler... Başkanım! göz göze geldik, YÖK'le alakalı şeyde mutlaka bunun yazılması gerektiğini düşünüyorum çünkü -uygulamanın içinden gelen insanlar olarak- öyle tekeller oluşturulmuş durumdaki. Şu anda, emin olun, bizim Anadolu'daki hanımefendilerin saç örgüsüne ortadan bir bağ atıyorsunuz, bunu Patent Enstitüsü, Avrupa'da "Bir buluştur." diyor ve mesela çelik tel halat işini buluş olarak kabul ediyor, sizin buradaki fabrikalarınıza ihracat imkânı vermiyor. Bugün Malezya'dan malınızı geri çekmek durumunda kalıyorsunuz.

Buradaki asıl amaç, Marka ve Patent Kanunu çerçevesi içerisinde halkı bilinçlendirmek, vatandaş bilinçlendirmek. Zira, bizim yıllardır burada var olan değerlerimizi Avrupa buluş olarak bize geri satıyor. Ombudsmanlık kuruluşu da zaten aslında Osmanlı'da var olan, Türk geleneğinde var olan bir uygulama. Bu Orta Asya'da da var, Anadolu Selçuklularında da var, Osmanlı'da da var. "Akil adam", "akil kişi" ibaresi, bunu İsveç alıyor, daha sonra İngiltere uyguluyor ve maalesef, madeni, cevheri bizden alıyor, işliyor, diyor ki: "Ben mamul hâle getirdim." Geri bize ihraç ediyor. Yani biz, madeni bizde olan bir şeyi tekrar Avrupa'dan bir örnek şeklinde alıyoruz. Ben Leyla Hanım'ın motamot uygulanması noktasındaki düşüncesine kesinlikle katılıyorum. Bizim coğrafyamızın, bizim kültürümüzün gerektirdiği şekilde bu kanunların intibak edilmesi lazım ve biz kendi değerlerimizi yansıtacak şekilde bunları göstermemiz lazım diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ramazanoğlu, buyurun lütfen.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle, Sayın Milletvekilimiz İdris Şahin Kardeşimin bu çok sağlam hukuk mantığına dayandığı düşüncelerini ve paylaştığı konuları hakikaten çok büyük takdirle karşılıyorum, kendisine teşekkür ediyorum, bizim de önümüzü açan bilgiler bunlar.

Bu arada, biraz önce gerek Sayın Başkanımız gerek İdris Bey'in gerekse buradaki diğer Komisyon üyelerimizin sempatiyle baktığı konu için de ben şimdiden Leyla Hocama hayırlı, uğurlu olsun diyorum, bilgi ve iletişim hukuku bölümünün doktora verebilecek bir bölüm olarak İstanbul Bilgi Üniversitesinde inşallah en kısa zamanda gerçekleştirileceğine ben buradan hakikaten kanaatim kesinleşti.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – İnşallah.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – O bakımdan, bu bizim Komisyon raporlarımızın sonucunda mutlaka dile getirilecektir inşallah.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Teşekkürler.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Son olarak Hocam, ben şunu ifade edeyim: Yani yine ben tanımlamalara gelmek istiyorum. Yani "hukuk" dediğimiz zaman, suç nedir, kabahat nedir, bunların tanımlamaları hukukta çok net bir şekilde ortaya konulmuştur; suçun maddi unsuru nedir, manevi unsuru nedir, kasıt unsuru nedir...

Hâl böyleyken, gelelim şimdi İnternet ortamındaki birtakım unsurlara. Bir İnternet sitesinin bizatihi mevcut olması başlı başına bir suç mudur yoksa bu İnternet sitesinin ortaya çıkarabileceği sonuçlar mı suçtur? Buradan baktığımız zaman, somutlaştırmak için bu kavrama bir örnek vermek istiyorum. Şurada bir tane dükkân tabelası duruyor, iki tane cıvatası kopmuş, bir cıvatayla duruyor. Şimdi bunun bizatihi bu şekilde her an birisinin başına düşebilir pozisyonda durması mı suçtur yoksa bu birisinin başına düştüğü zaman ortaya çıkan sonuç mu suçtur?

Onun için, şimdi İnternet veya diğer benzeri mecralardaki bilgi kaynaklarının bizatihi kendisinin varlığının suç olması mümkün olamaz, bu akla, mantığa aykırı bir şey. Bir örnek vereyim yine.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Suçun tanımını yapayım mı?

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Tabii.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – “Tipikliğe uygun hukuka aykırı etkili eylem suçtur.” diyor.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Aynen öyle.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sizin bahsettiğinizde etkili eylem yok, tabela oradayken suç olmaz, merak etmeyin.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Kesinlikle... Olmaz...

Şimdi, o bakımdan, bizim burada da İnternet siteleriyle ilgili... Madem konumuz İnternet mecrasındaki bilgi içerikleri, başka bilgi içeriklerini de tabii aynı yöntemle tartışabiliriz. O zaman, bu bilgi içeriklerinin ne zaman suç olup ne zaman suç olamayacağını bir şekilde çok net olarak yasalarımızın, yeni çıkacak yasalarımızın belirlemesi lazım.

Bir örnek veriyorum, x bir şahıs, “abc” isimli bir site kurdu, varsayalım. Bu “abc” isimli sitenin de içeriğinde ahlak dışı şeyler var fakat adam bir de dernek kurdu “abc sitesini takip edenler derneği” diye, “Sadece dernek üyelerimiz girebilir bu siteye, dernek üyelerimizin dışındakilerin girmesi yasaktır.” dedi ama ona rağmen dernek üyeleri dışındaki bir vatandaş girdi, ondan sonra TİB’e şikâyet etti. Şimdi yani bunların kriterlerini hakikaten efradını cami, ağyarını mâni bir şekilde belirleyip tanımlamamız lazım ki o zaman belki mahkemelere iş düşmeyecek.

Şimdi dikkat ediniz, ben Hocamla İdris Kardeşim arasında bir orta yol buluyorum. Biz tanımlamadığımız zaman, tanımlama eksikliğinden doğan boşluğu doldurmak için bilirkişilere ihtiyaç oluyor, mahkemelere ihtiyaç... Onlar, bizim yapmadığımız, yasalarda olmayan tanımlamalarla ilgili yorum yapmak için görevi üstleniyor. Hâlbuki biz bu tanımlamaları dört dörtlük yapmış olsak o zaman mahkeme bilirkişiliğine ne ihtiyaç var? Tanıma uyuyor mu, uymuyor mu kardeşim? Uymuyorsa kapı dışarı, uyuyorsa başüstüne.

Bunu ben arz etmek istemiştim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gördüğünüz gibi, hekimler de artık hukukçuların yanına geçti.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Ramazanoğlu’nu ayrı bir yere koyalım.

BAŞKAN – Ama bu konuyu bir daha gündemimize almamız gerekiyor. Belli ki buna tekrar daha kapsamlı bir oturum yapmamız lazım. Adalet Bakanlığını çağıracağımız zaman acaba bu konuyu yeniden gündeme mi alsak yani bir daha konuşmamız lazım ama.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bizim Komisyon herhâlde bir on iki ay devam edecek mi?

BAŞKAN – Yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Haftada üç gün, 27' nci toplantıya geldik...

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Fakat Hocam, gerçekten çok net tanımlamalara ihtiyacımız var. Burada ciddi boşluklar var bu tanımlamalar açısından. Yani elmalarla elmaları birlikte konuştuğumuzda emin olmamız lazım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ben bu tür şeylerin, dosyaların gittiği Yargıtay Hukuk Dairesinden de yani bir üstat çağrılabilir yani çok önemli çünkü içtihatlarla dolduruyoruz bunu. Doğru düzgün yasal olarak bir şey yok, ne verecek ne vermeyecek... Emin olun, bazen şaşıırıyorsunuz da çok değişik kararlar da çıkabiliyor.

BAŞKAN – Yüksel Bey, siz bu konuyla ilgili bir çalışın da, olur mu.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Olur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yüksel Bey, Adalet Bakanlığından gelen yeni uzman arkadaşımız.

Çok teşekkür ediyoruz değerli sunumlar ve katkılar için, sağ olun.

BİLGİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ENSTİTÜSÜ DİREKTÖRÜ YRD. DOÇ. DR. LEYLA KESER BERBER – Biz teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 13.39